

PRZYSKORKA (3) *sb f*

o *pochylone*, a *jasne*.

[*sg N przyskórka*. ◇ *G przyskórki*.] ◇ *pl [N przyskórki]*. ◇ *G przyskórek* (1). ◇ *A przyskórki* (2).
◇ [*I przyskórk(a)mi*].

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (pięć z niżej notowanych przykładów) – XVII w.; poza tym XVIII w. w innym znaczeniu.

1. *Krzywda, szkoda; contumelium Vulg; molestia Cn* (1) : [áni iedná łtroná ná drugą nie będzie podzegąc/ pomagąc tak iáwnie iáko táiemnie: y owłzem ile będzie być mogło tych przyłkorek będzie bronił. *HerburtStat* 739 (*Linde*); *Przyłkorká/ Iniuria, damnum, detrimentum. Volck Vvv4.*]

W połączeniu szeregowym (1): Ci [*potomkowie Kaina*] o Bogá nic nyedbáyac/ ludzyom wylkyye przyłkorki á myerzyacki y krzywdy czynili *GliczKsiąż* E2.

Zwrot: »pryskorki czynić, [wyrządzać]« [*szyk zmienny*] (1): *GliczKsiąż* E2; [Oycu y mátce przyłkorki czynili w tobie [*contumeliis affecerunt in te*]/ przychodniá potwarzáli pośrzod ciebie/ łierotę y wdowę záłmucáli v ciebie *Leop Ez* 22/7 (*Linde*), *1.Mach* 11/41 (*Linde*), *3.Mach* 5/14 (*Linde*); *HistOtton* 76v; *AktaSynod* IV 76; y nic iák żywo dla Páná łwego dobrego nie czynili/ ábo złego nie ćierpieli/ y owłzem śıla przyłkorek łługam Bożym wyrządźáli *GrodzCzyś I* 21].

[*Szeregi*: »pryskorki i najazdźki«: bo wielkie przyłkorki y náiazdźki czynili ná lud. Iłráelfki [*impugnabant Israel*]. *Leop 1.Mach* 11/41 (*Linde*).

»szkody i przyskorki«: Krol Fráncufki [...] nic łobie niewazy mnogości tey/ ktorąś ty z łobą wwiódł do źiemie iego/ czynić łzkody y przyłkorki iemu y Ziemi iego. *HistOtton* 76v.]

2. *Zniewaga, obelga; delatio, detractio JanStat* (2) : Oznáymuie Iob co zá ćiężkości ćierpiál w swym niełłćczęściu/ y iákie przyłkorki miewał od złych ludzi. *Leop Iob* 30 *arg*; *SarnStat* 1109; [*AktaSynod* II 63].

[*pryskorki czyje*: adwerłarze prawdy/ ná nas zwyłktych okrzykow vżywáiá/ [...] Ná ktore ich przyłkorki odpowiedamy. *GrodzCzyś I* 13.]

[*Zwroty*: »pryskorki nosić«: Vchoway Boże/ ábym ia [...] miał na łię brác koronę złotą [...] tu zwłálczzá ná tym mieyłcu/ gdzie Kryłtus Pan moy á Zbáwiciel/ áby lud łwoy z grzechow oczyłł/ koronę ćierniowá/ y inłze przyłkorki nołł. *ThamTrakt*)(5.

»pryskorkami szczypac«: Teraz mi przychodźá ná pámić przyłkorki/ ktorymi niektorzy prołłi ludzie [...] náłze Kátoliki/ co prołłze łczypiá *GrodzPopr* 1587/19.]

Synonimy: 1. *ćiężkość, dołegłóć, krzywda, mierziaczka, obciąźenie, szkoda, zło*; 2. *despekt, łekkość, obelźenie, obraza, ołława, posromocenie, połsmiewanie, wzgarda, zawstydźenie, zelżywość, zniewaźenie*.